

Ενότητα 2η

Θυσία για την πατρίδα

Ὅστε προσήκει ἡγεῖσθαι εὐδαιμονεστάτους τούτους,

οἵτινες κινδυνεύσαντες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων

οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν,
οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ αὐτῶν τῆς τύχης
οὐδ' ἀναμείναντες τὸν αὐτόματον θάνατον,
ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλιστον.
Καὶ γὰρ τοὶ ἀγήρατοι μὲν αἱ μνήμαι αὐτῶν,

ζηλωταὶ δὲ αἱ τιμαὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ·

οἳ πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί,
ὑμνοῦνται δὲ ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετὴν.
Καὶ γὰρ τοὶ θάπτονται δημοσίᾳ,
καὶ τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ἀγῶνες ῥώμης καὶ σοφίας καὶ
πλοῦτου,
ὡς ὄντας ἀξίους τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότας

τιμᾶσθαι ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους.
Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ μακαρίζω αὐτοὺς τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ,

καὶ οἶμαι μόνοις τούτοις ἀνθρώπων κρεῖττον εἶναι
γενέσθαι,
οἵτινες, ἐπειδὴ ἔτυχον θνητῶν σωμάτων,
κατέλιπον ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν.

Επομένως ταιριάζει να θεωρούμε πάρα πολύ ευτυχισμένους αυτούς, οι οποίοι αφού κινδύνευσαν για τα πιο μεγάλα(σημαντικά) και τα πιο ωραία(ευγενικά) (ιδανικά) έτσι πέθαναν (τελείωσαν τη ζωή τους), χωρίς να εμπιστευθούν τους εαυτούς τους στην τύχη ούτε να περιμένουν το φυσικό θάνατο, αλλά επιλέγοντας τον πιο ωραίο(ενδοξότερο) θάνατο. Και γι' αυτό βέβαια είναι από τη μια αγέραστη(αιώνια) η μνήμη τους και από την άλλη αξιοζήλευτες οι τιμές τους απ' όλους τους ανθρώπους· αυτοί πενθούνται λόγω της φύσης τους ως θνητοί, (εξ)υμνοούνται όμως ως αθάνατοι λόγω της γενναιότητάς τους. Και γι' αυτό βέβαια θάβονται με δημόσια φροντίδα και καθιερώνονται προς τιμή τους αγώνες δύναμης και σοφίας και πλούτου, με την ιδέα ότι (επειδή) είναι άξιοι αυτοί που έχουν σκοτωθεί στον πόλεμο να τιμώνται με τις ίδιες τιμές με τους αθάνατους. Εγώ λοιπόν και καλοτυχίζω αυτούς για το θάνατό τους και (τους) ζηλεύω και νομίζω ότι μόνο αυτοί από τους ανθρώπους άξιζαν περισσότερο να ζήσουν, οι οποίοι , αφού είχαν θνητά σώματα, κληροδότησαν αθάνατη μνήμη λόγω της ανδρείας τους.

Λυσίας, Ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς 79-81

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιους θεωρεί ευτυχισμένους ανθρώπους ο ρήτορας;
2. Ποιο είναι το αποτέλεσμα της γενναιότητας που επέδειξαν;
3. Τι είδους τιμές τους αποδίδουν οι συμπολίτες τους;
4. Ποια η προσωπική γνώμη του ρήτορα για τους νεκρούς ήρωες;
5. Μέσα από ποια αντιθετικά ζεύγη προκύπτει η βασική επιχειρηματολογία του ρήτορα;

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Καταρχάς αφενός αντί για το σύντομο χρόνο (του βίου) αφήνουν στην αιωνιότητα αγέραστη δόξα μέσα στην οποία και τα ονομαστά παιδιά αυτών θα ανατραφούν και οι γονείς(αυτών) θα γηροκομηθούν απολαμβάνοντας τον γενικό θαυμασμό, παρηγοριά στο πένθος έχοντας την καλή φήμη αυτών. Έπειτα απρόσβλητοι σωματικά από αρρώστιες και αλώβητοι ψυχικά από λύπες, πράγματα τα οποία αντιμετωπίζουν σε διάφορες περιστάσεις οι ζωντανοί, με μεγάλη

τιμή και πολύ ζήλο απολαμβάνουν τις καθιερωμένες τιμές. Γιατί αυτούς όλη γενικά η πατρίδα ενταφιάζει με δημόσια φροντίδα, και μόνο (αυτοί) απολαμβάνουν επαίνους από όλους, κι επιθυμούν (τους επαίνους) όχι μόνο οι συγγενείς και οι πολίτες, αλλά ολόκληρη η Ελλάδα πρέπει να πούμε, στο πένθος γι' αυτούς έχει συμμετάσχει και το μεγαλύτερο μέρος της οικουμένης, πώς δεν πρέπει αυτούς να θεωρεί κανείς ευτυχισμένους;

Δημοσθένης, Επιτάφιος 32-34

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο γ πληθυντικό αορίστου : κινδυνεύσαντες , έπιτρέψαντες , έκλεξάμενοι

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

2. Να εντοπίσετε όσα επίθετα συναντάμε στο κείμενο και να αναγνωρίσετε την κλίση τους.

3. Να γίνει συντακτικός χαρακτηρισμός των υπογραμμισμένων λέξεων.

Β . ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ-ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΘΥΜΑΜΑΙ τους αρχικούς χρόνους των ρημάτων
ἄγω , ἤγον ἄξω , ἤγαγον, ἀγήοχα, ἀγήοχειν
λέγω, ἔλεγον, λέξω και ἐρῶ , ἔλεξα και εἶπα και εἶπον , εἶρηκα , εἶρήκειν
φέρω , ἔφερον, οἶσω, ἤνεγκον, ἐνήνοχα , ἐνηνόχειν

ΜΑΘΑΙΝΩ:

τυγχάνω, ἐτύγχανον, τεύξομαι , ἔτυχον , τετύχηκα, ἐτετυχήκειν

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε φράσεις της ν.ε. που περιλαμβάνουν τη λέξη «τύχη» και να δώσετε την ερμηνεία τους.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Να συμπληρωθούν τα κενά με λέξεις ομόρριζες του ρ. **τυγχάνω**

Α. Ήταν συγκυρία να πάμε εκδρομή και να έχει τέτοια κακοκαιρία.

Β. Η του στις εισαγωγικές εξετάσεις ήταν η αμοιβή για τους κόπους του.

Γ. Τα γλυπτά του Παρθενώνα, αυτά τα του ελληνικού πολιτισμού πρέπει να επιστραφούν στην Ελλάδα.

Δ. Πήρε για την εφημερίδα του μια συνέντευξη από έναν σπουδαίο ζωγράφο.

Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Πρόσθετες ασκήσεις

1. Να εντοπίσετε στους παρακάτω στίχους τα επίθετα και τα επιρρήματα και να τα μεταφέρετε στους άλλους δύο βαθμούς:

Θυμός δὲ κρείσσω τῶν ἐμῶν βουλευμάτων,

ὅσπερ μεγίστων αἴτιος κακῶν βροτοῖς.

[Του λογικού μου πιο ισχυρός εἶν' ο θυμός μου,
που ἔναι αἰτία μεγάλων κακῶν στους θνητούς.]

Εὐριπίδης, *Μήδεια* στ. 1079-80

Τὸ λίαν ἦσσαν ἐπαινῶ τοῦ μηδὲν ἄγαν.

[Το πολύ εκτιμῶ λιγότερο απ ὅ,τι το μέτρο.]

Εὐριπίδης, *Ἰππόλυτος* στ. 264-265

2. Να βρείτε τα επίθετα και επιρρήματα συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού των παρακάτω φράσεων και να τα αναγνωρίσετε γραμματικά:

α. *Τῶν πραγμάτων δι' ἀναρχίας φερομένων εἰς μείζονας ταραχάς, ἀποδείκνυται δικτάτωρ ὁ στρατηγὸς ὑπὸ τῆς βουλῆς.*

β. *Οὗτοι γὰρ ἅπαντες Λίβνες λέγονται πλουσιώτατοι καὶ κάλλιστοι. Καὶ ἡ χώρα αὕτη ἀρίστη καὶ παμφορωτάτη (= γονιμώτατη), καὶ βοσκήματα παρ' αὐτοῖς ἐστὶ καὶ μέγιστα καὶ πλεῖστα.*

γ. *Πρὸς μὲν γὰρ τὸν πόλεμον πολλαὶ πόλεις ἂν εὐρεθεῖεν καλῶς ἠγωνισμέναι, περὶ δὲ στάσεως οὐκ ἔστιν ἦν ἂν τις ἐπιδείξειεν ἄμεινον τῆς ἡμετέρας βεβουλευμένην.*

δ. *Δεινὸν ἠγοῦμαι τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν.*